

Қазақ Ұлттық Ағаралық Университеті
«Агробиология» факультеті
«Топырақтану және агрохимия» кафедрасы

5B080800-«Топырақтану және агрохимия»мамандығының
4 курс студенті Кошербай Айнұрдың Алматы облысы Қарасай
ауданы«Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-
зерттеу институты»-нда өткізілген өндірістік (технологиялық)
практикасы

Орындаған:Па-406(П)студенті Кошербай А.

Жетекшісі:phDдокторы, ассистент Сейтқали Н.

Тексерген:а.ш.ғ.д., профессор Умбетов А.К.

а.ш.ғ.д., қауым., профессор Кубенкулов К.К.

phDдокторы, қауым., профессор Наушабаев А.Х.

«Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты»

Алматы облысы Қарасай ауданы Қаскелең қаласы Алмалыбақ ауылы

Қазақ егіншілік ғылыми-зерттеу институты, В.Р.Вильямс атындағы – егіншілік және өсімдік шаруашылығы бойынша аймақтық мәселелермен айналысатын жетекші үйлестіруші орталығы Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығының министрлігінің қарамағында. 1934 жылы құрылған. 2002 жылдан Егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығының республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны. Алматы облысы Қарасай ауданы Алмалыбақ ауданында орналасқан. Құрамында 19 бөлім мен лаборатория бар. 1961 жылдан аспирантура жұмыс істейді. Институттың негізгі ғылыми бағыттары: аймақтық топырақ және су, т.б. ресурс қорларын сақтай отырып, кез келген шаруашылық құрылым жағдайына лайықтап, экология жағынан таза әрі жоғары өнімді агроландшафтық егіншілік жүйесін құру; астық, бұршақ тұқымдастарының техникалық және жармалық дақылдарының, дәрілік өсімдіктердің құрғақшылыққа, өсімдік аурулары мен зиянкестеріне төзімді, мол өнімді жаңа сорттары мен будандарын шығару, сондай-ақ оларды тұқымынан өсіру тиімділігін арттыру; әлемдік ғылыми жетістіктер мен озат тәжірибені өндіріске енгізу.

Әр түрлі мөлшердегі минералды тыңайтқыштардың қант қызылшасының өнімділігіне әсерін анықтау барысындағы суреттер.

Қант қызылшасындағы нитриттерді анықтау

Егер азықта нитрат пен нитрит көп болса оны рационнан шығарып тастау қажет.

Қант қызылшасын қайнатудан соң ұзақ уақыт (5-6 сағаттан ұзақ) сақтап, суытса оның ішіндегі нитриттердің мөлшері артып, оның уландырғыш қасиеті жоғарылайды. Егер нитрит көп болса көк, аз болса - қызыл түсті бояу пайда болады.

Институт суғарылмалы, суғарылмайтын және тәлімі жерлер үшін аймақтық егіншілік жүйелерін және негізгі танаптық дақылдарды өндіруде топырақ құнарлылығын сақтауға, шикізаттық және энергетикалық қорларды тиімді пайдалануға мүмкіндік беретін қолайлы әдістерді жасады; минералдық және органикалық тыңайтқыштарды қолдану, суғару мерзімі және қолдан суғарудың әдістері мен технологиясы, республиканың оңтүстік-шығыс аймағын гидромодульді аудандастыру жұмыстары жүргізіліп, оның қорытындылары республиканың 9 облысында өндіріске енгізілді. Қазақстанның

ҚОРЫТЫНДЫ

Сонымен, қысқа айналымды қант қызылшасы ауыспалы егістінде суармалы ашық қара қоңыр топырақта азот (N60-120), фосфор (P60-90) және калий (K60-90) тыңайтқыштарын енгізу ортамаусымдық нитраттардың, жылжымалы фосфор және алмаспалы калийдің құрамының артуын қамтамасыз етті, бұл бастапқы кезеңде арпаның өсуі мен дамуын күшейтті. Осы кезеңде арпаның биомассасы 1,4-2,4 есеге артты. Өсімдіктер құрамында азот, фосфор, калий көбейді. Енгізілген тыңайтқыштар мен дақылға байланысты азотты тұтыну 1,1-3,0, фосфорды 1,6-4,7 және калийді 1,4-2,6 есеге ұлғайды. Ашық қара қоңыр топырақта қоректік құбылымуын жақсаруы және өсімдіктердің қорек элементтерін пайдаланудың артуы арпаның өнімділігін 1,2-1,5 есеге арттырды.

Есепті жылы алынған нәтижелер тыңайтқыштардың алынған өніммен ең жоғарғы қайтылымы арпа дақылында қорсақтайтын және үнемдейтін локалды тәсілін тыңайтқыштарды (P15) себу кезінде қатарға енгізген жағдайда қол жеткенін, яғни нормативті 8,9 кг/га орнына 15,0 кг/га қайтылым алынғанын көрсетті.

Жүргізілген зерттеулер қорытындысы бойынша, топырақты жылжымалы қорек элементтерімен қамтамасыз етудің тиімді деңгейіне қол жеткізу үшін тыңайтқыштарға кететін шығынның көрсеткіштері есептелді. Алынған мәліметтер ресурстармен аз қамтамасыз етілген шаруашылықтарға бастапқы кезеңде, қызылшаның ауыспалы егісін химизацияның орташа деңгейінде себуге ұсыныс жасауға негіз береді, бірақ міндетті түрде ғылыми негізделген технологияны сақтау керек. Экономиканы нығайту және қарқындалу мүмкіндігі болған жағдайда, едәуір көп шығындар болғанымен, ауыспалы егіс дақылдары өнімділігінің потенциалының өтімділігі арта түседі.

Пайдаланылган әдебиеттер тізімі:

1. Апасов И.В. Обеспечить устойчивое развитие свеклосахарного комплекса России // Земледелие. - 2013. - №4. - С.3-5.
2. Турешев О.Т. Система земледелия и технологии производства растениеводческой продукции на орошаемых землях // В кн: Система ведения сельского хозяйства Алматинской области. - Талдыкорган.: «Нурлы алам», 2005. - С.53.
3. Калиев Г.А. Актуальные проблемы развития АПК Казахстана. Научный доклад. Алматы.: -2013. - 23 с.
4. Доманов Н.М. Агроэкологическая эффективность технологий возделывания сахарной свеклы // Сахарная свекла. - 2012. - №8. - С.6.
5. Волынкина О.В. Влияние условий выращивания пшеницы на урожайность и качество зерна // Севообороты и агротехнологии для современного земледелия Зауралья. - Курган.: 2009. С.100.
6. Волынкин В.И. Динамика плодородия черноземов Зауралья. Севообороты и агротехнологии для современного земледелия Зауралья. - Курган.: 2009. С.24.
7. Кук Дж. Регулирование плодородия почвы. - М. 1975. 520 с.
8. Кук Дж. Системы удобрения для получения максимальных урожаев. М. 1975. 416 с.
9. Минеев В.Г. Экологические проблемы агрохимии. - М.: 1988. 286 с.
10. Волынкин В.И., Волынкина О.В. Влияние длительного применения удобрений на урожайность культур и агрохимические свойства выщелоченного чернозема лесостепи Зауралья // Агрохимия. - 2011. - №4. - С.30.